

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-2022
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΤΕΣΕΚ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ 4-ΩΡΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
(Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ0049

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ 4ΩΡΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΕΣΕΚ: 90 ΛΕΠΤΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

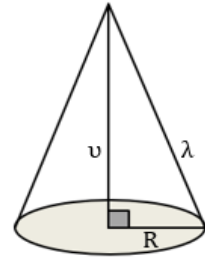
ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε σε όλα τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρη πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για πίνακες, διαγράμματα, γραφικές παραστάσεις κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.
7. Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής που φέρει τη σφραγίδα του σχολείου.
8. Στη λύση των ασκήσεων να φαίνεται όλη η αναγκαία εργασία.
9. Επισυνάπτεται Τυπολόγιο.

ΜΕΡΟΣ Α': Να λύσετε και τις έξι (6) ασκήσεις του μέρους Α'.

Κάθε άσκηση βαθμολογείται με πέντε (5) μονάδες.

A1. Δίνεται κώνος με ακτίνα βάσης $R=3cm$ και ύψος $v=4cm$. Να υπολογίσετε το εμβαδόν της κυρτής επιφάνειας (E_{κ}) του.

Λύση:

Πυθαγόρειο Θεώρημα:

1,5

$$\lambda^2 = R^2 + v^2 \Rightarrow \lambda^2 = 3^2 + 4^2 = 9 + 16 = 25 \Rightarrow$$

$$\lambda^2 = 25 \Leftrightarrow \lambda = \begin{cases} +5 \text{ (δεκτή)} \\ -5 \text{ (απορρίπτεται)} \end{cases} \hat{h}$$

1

$$E_{\kappa} = \pi R \lambda = \pi \cdot 3 \cdot 5 = 15 \pi \text{ cm}^2$$

1+0,5 μον. Μετρ.

1

A2. Να μελετήσετε την πολυωνυμική συνάρτηση $f(x) = x^2 - 2x + 1$, $x \in \mathbb{R}$, ως προς τη μονοτονία και να βρείτε τα τοπικά ακρότατα, αν υπάρχουν.

Λύση:

$$f'(x) = 2x - 2$$

1

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 2x = 2 \Leftrightarrow x = 1$$

1

1

x	$-\infty$	1	$+\infty$	
$f'(x)$	-	0	+	
$f(x)$	↘		↗	

T.E.

$$f(1) = 1^2 - 2 \cdot 1 + 1 = 0$$

0,5

Γνησίως φθίνουσα: $(-\infty, 1]$

0,5

Γνησίως αύξουσα: $[1, +\infty)$

0,5

Παρουσιάζει Τοπικό Ελάχιστο το $f(1) = 0$

0,5

A3. Δίνονται οι μέγιστες θερμοκρασίες που παρατηρήθηκαν στην περιοχή Τροόδους για τις πρώτες δεκατέσσερις (14) μέρες του περασμένου Δεκεμβρίου:

9, 4, 5, 7, 18, 12, 3, 13, 14, 15, 10, 2, 12, 13

Να υπολογίσετε:

(α) τη διάμεσο (Q_2). (2 μονάδες)

(β) το ενδοτεταρτημοριακό εύρος (IQR). (3 μονάδες)

Λύση:

(α) αύξουσα σειρά: 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 12, 13, 13, 14, 15, 18

1

$$Q_2 = \frac{10+12}{2} = 11$$

1

(β) Βρίσκουμε τη διάμεσο του πρώτου μισού των διατεταγμένων παρατηρήσεων που είναι αριστερά του Q_2

2, 3, 4, 5, 7, 9, 10

$$Q_1 = 5$$

1

Βρίσκουμε τη διάμεσο του δεύτερου μισού των διατεταγμένων παρατηρήσεων που είναι δεξιά του Q_2

12, 12, 13, 13, 14, 15, 18

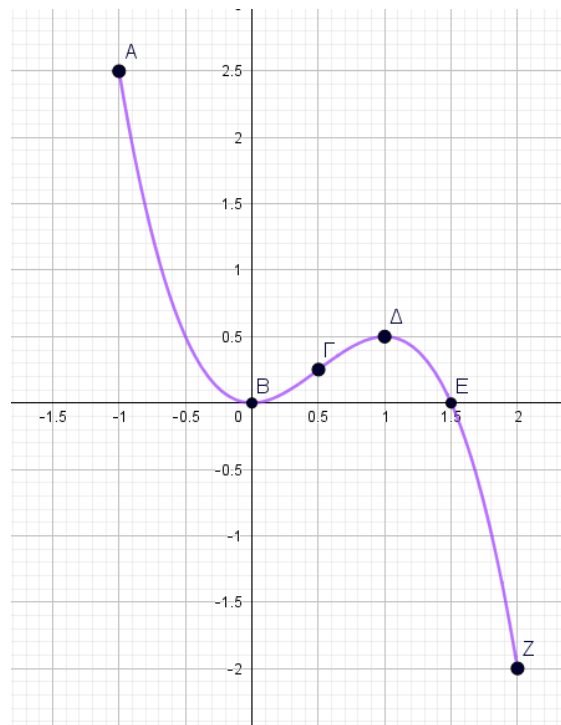
$$Q_3 = 13$$

1

$$\text{Ενδοτεταρτημοριακό εύρος (IQR)} = Q_3 - Q_1 = 13 - 5 = 8$$

1

A4. Δίνεται η γραφική παράσταση της πολυωνυμικής συνάρτησης $f : [-1, 2] \rightarrow [-2, 2.5]$, η οποία παρουσιάζει σημείο καμπής στο Γ .

(α) Να βρείτε τα σημεία στα οποία η $f(x)$ παρουσιάζει ολικά ακρότατα και να τα χαρακτηρίσετε.

(2 μονάδες)

(β) Να βρείτε τις τιμές του x για τις οποίες ισχύουν τα πιο κάτω:

(i) $f'(x) = 0$

(ii) $f''(x) = 0$

(iii) $f''(x) < 0$

(3 μονάδες)

Λύση:

A ολικό μέγιστο

1

Z ολικό ελάχιστο

1

(i) $x = 0, x = 1$

1

(ii) $x = 0,5$

1

(iii) $x \in (0,5, 2]$

1

A5. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = -x^3 + \alpha x^2 + \beta$, $x \in \mathbb{R}$, με σημείο καμπής το $A(2,10)$.
 Να υπολογίσετε τις τιμές των $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$.

Λύση:

Αφού A σημείο καμπής, τότε:

$$f''(2) = 0 \quad \text{1}$$

$$f'(x) = -3x^2 + 2\alpha x \quad \text{0,5}$$

$$f''(x) = -6x + 2\alpha = 0 \quad \text{0,5}$$

$$f''(2) = -6 \cdot 2 + 2\alpha = 0 \Leftrightarrow 2\alpha = 12 \Leftrightarrow \alpha = 6 \quad \text{1}$$

Αφού A σημείο της γραφικής παράστασης της f , τότε

$$f(2) = 10 \Leftrightarrow -2^3 + \alpha \cdot 2^2 + \beta = 10 \Leftrightarrow 4\alpha + \beta = 18$$

1

$$\left. \begin{array}{l} a = 6 \\ 4 \cdot 6 + \beta = 18 \Leftrightarrow \\ \beta + 24 = 18 \Leftrightarrow \\ \beta = -24 + 18 \Leftrightarrow \beta = -6 \end{array} \right\} \text{0,5} \quad \text{0,5}$$

A6. Δίνεται κύλινδρος ακτίνας (R) και ύψους (ν) για τον οποίο ισχύει $R + \nu = 30$.
 Να βρείτε την ακτίνα (R) του κυλίνδρου που έχει μέγιστο όγκο (V).

Λύση:

$$R + \nu = 30 \Leftrightarrow \nu = 30 - R \quad \text{0,5}$$

$$V = \pi R^2 \nu = \pi R^2 (30 - R) = 30\pi R^2 - \pi R^3 \quad \text{1}$$

$$V'(R) = 60\pi R - 3\pi R^2 \quad \text{1}$$

$$V'(R) = 0 \Leftrightarrow 60\pi R - 3\pi R^2 = 0 \Leftrightarrow 3\pi R(20 - R) = 0 \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} R = 0 \text{ (απορ)} \\ \text{ή} \\ R = 20 \end{array} \right. \quad \text{1}$$

R	0	20	30
$V'(R)$		+	0
$V(R)$			

→
→

1

Άρα, για $R = 20$, ο κύλινδρος έχει μέγιστο όγκο. 0,5

ΜΕΡΟΣ Β': Να λύσετε και τις τρεις (3) ασκήσεις του μέρους Β'.

Κάθε άσκηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

B1. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = -x^3 + 6x^2 - 9x, x \in \mathbb{R}$. Να παραστήσετε γραφικά τη συνάρτηση f , αφού πρώτα βρείτε τα σημεία τομής με τους άξονες των συντεταγμένων, τα διαστήματα μονοτονίας, τα τοπικά ακρότατα, τα διαστήματα στα οποία είναι κοίλη ή κυρτή και τα σημεία καμπής της.

Λύση:

$$f(x) = -x^3 + 6x^2 - 9x$$

Σημεία τομής με τους άξονες των συντεταγμένων:

Για $x=0$: $f(0) = 0, (0,0)$

0,5

Για $y=0$: $-x^3 + 6x^2 - 9x = 0 \Rightarrow -x(x^2 - 6x + 9) = 0 \Rightarrow$
 $-x(x-3)^2 = 0 \Rightarrow x=0$ ή $x=3$ (διπλή), $(3,0)$

0,5

Διαστήματα Μονοτονίας και Τοπικά Ακρότατα:

$$f'(x) = -3x^2 + 12x - 9$$

1

$$f'(x) = 0 \Rightarrow f'(x) = -3x^2 + 12x - 9 = 0$$

0,5

$$\Leftrightarrow -3(x^2 - 4x + 3) = 0 \Leftrightarrow -3(x-1)(x-3) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=1 \\ \text{ή} \\ x=3 \end{cases}$$

0,5

0,5

x	$-\infty$	1	3	$+\infty$
$f'(x)$	-	0	0	-
$f(x)$				

T.E.

T.M

Άρα, η f είναι γνησίως φθίνουσα στα $(-\infty, 1]$ και στο $[3, +\infty)$,

1

ενώ η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[1, 3]$

0,5

$$f(1) = -1^3 + 6 \cdot 1^2 - 9 \cdot 1 = -1 + 6 - 9 = -4$$

$f(1) = -4$ τοπικό ελάχιστο

0,5

$$f(3) = -3^3 + 6 \cdot 3^2 - 9 \cdot 3 = -27 + 54 - 27 = 0$$

$f(3) = 0$ τοπικό μέγιστο

0,5

Κυρτότητα – Σημεία Καμπής

$$f''(x) = -6x + 12$$

0,5

$$f''(x) = 0 \Rightarrow -6x + 12 = 0 \Leftrightarrow 6x = 12 \Leftrightarrow x = 2$$

0,5

x	$-\infty$	2	$+\infty$
$f''(x)$	+	0	-
$f(x)$	∪		∩

0,5

Σ.Κ.

Η f είναι κυρτή στα $(-\infty, 2]$

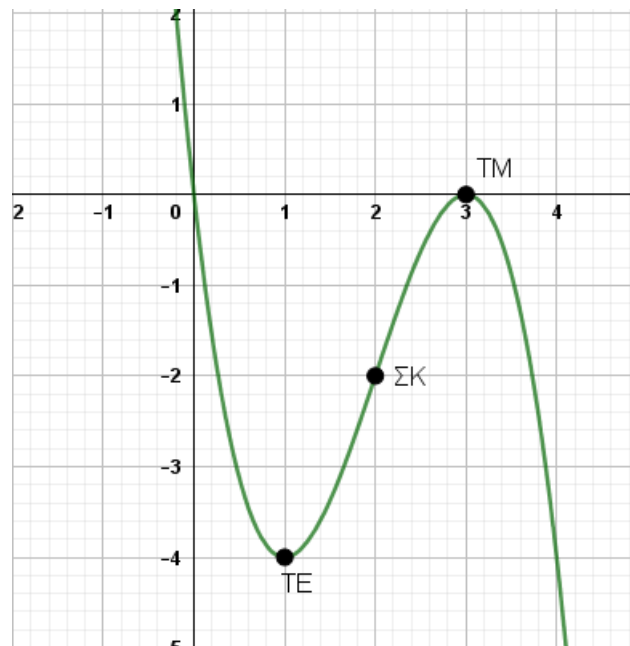
0,5

Η f είναι κοίλη στο $[2, +\infty)$,

0,5

0,5

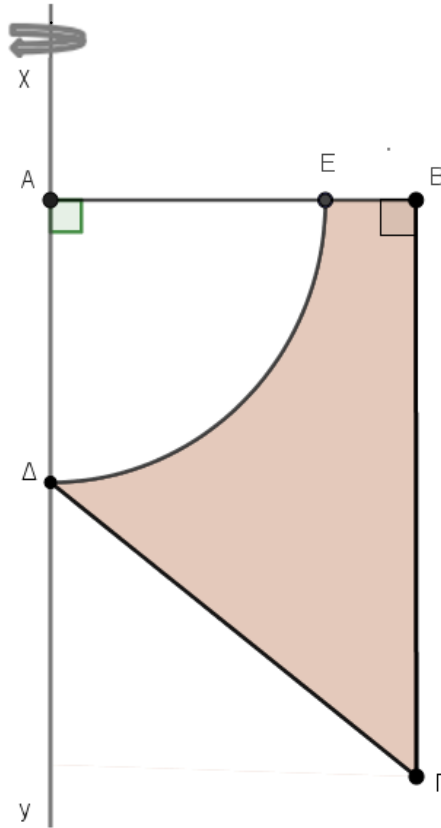
$$f(2) = -2^3 + 6 \cdot 2^2 - 9 \cdot 2 = -8 + 6 \cdot 4 - 18 = -8 + 24 - 18 = -2, \quad f(2) = -2 \text{ Σ.Κ.}$$

1

(-0,5, αν τοποθετηθούν σωστά τα Τ.Α. κ Σ.Κ. αλλά δεν γίνει η γρ. παρ.)

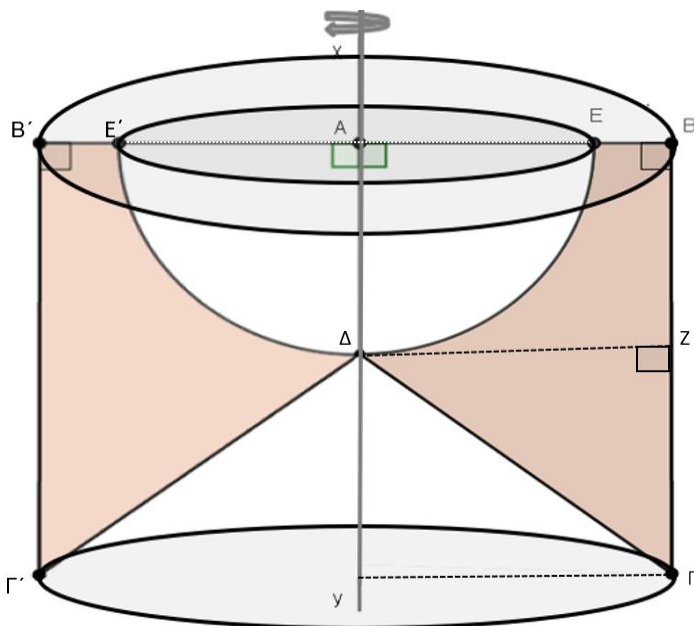
B2. Στο πιο κάτω σχήμα δίνεται ορθογώνιο τραπέζιο $AB\Gamma\Delta$ ($\hat{A} = \hat{B} = 90^\circ$) με $\Delta\Gamma = 10\text{cm}$ και $B\Gamma = 12\text{cm}$. Με κέντρο το A και ακτίνα $R=(AE) = 6\text{cm}$ γράφουμε τόξο ΔE . Το σκιασμένο χωρίο $B\Gamma\Delta E$ στρέφεται πλήρη στροφή γύρω από τον άξονα xy . Να υπολογίσετε το εμβαδόν ολικής επιφάνειας ($E_{ολ}$) και τον όγκο ($V_{ολ}$) του στερεού που παράγεται.

**Μονάδες
Μέτρησης**

(αφαιρείται για όλη την άσκηση -0,5μ αν υπάρχει λάθος στις μονάδες μέτρησης)

Λύση:

Σημείωση: το σχήμα βαθμολογείται με 1 μονάδα. Αν λυθεί σωστά χωρίς το σχήμα, τότε παίρνει όλες τις μονάδες.

Από το Δ φέρουμε κάθετη στη ΒΓ. Σχηματίζεται ορθογώνιο τρίγωνο $\Delta \hat{Z} \Gamma$.
 Παρατηρούμε ότι $A\Delta = 6\text{cm}$ (ακτίνα ημισφαιρίου) άρα $A\Delta = BZ = 6\text{cm}$.
 Συνεπώς $\Gamma Z = B\Gamma - BZ = 12 - 6 = 6\text{cm}$.

Στο ορθογώνιο τρίγωνο $\Delta \hat{Z} \Gamma$ εφαρμόζουμε πυθαγόρειο θεώρημα:

$$(\Delta\Gamma)^2 = (\text{Z}\Gamma)^2 + (\Delta\text{Z})^2$$

$$10^2 = 6^2 + (\Delta\text{Z})^2$$

$$\Rightarrow \Delta\text{Z} = 8\text{cm}$$

Ημισφαίριο	Δακτύλιος	Κύλινδρος	Κώνος
$R = AE = 6\text{cm}$ $V = \frac{1}{2} \cdot \frac{4\pi R^3}{3} = \frac{2\pi R^3}{3}$ $= 144\pi$ $V = 144\pi\text{cm}^3$ $E = \frac{1}{2} \cdot 4\pi R^2 = 2\pi R^2$ $= 2\pi 6^2$ $= 72\pi$ $E = 72\pi\text{cm}^2$	$R = AB = 8\text{cm}$ $p = AE = 6\text{cm}$ $E = \pi R^2 - \pi p^2$ $= \pi R^2 - \pi p^2$ $= \pi \cdot 8^2 - \pi \cdot 6^2$ $= 28\pi$ $E = 28\pi\text{cm}^2$	$R = AB = 8\text{cm}$ $v = B\Gamma = 12\text{cm}$ $V = \pi R^2 v = \pi \cdot 8^2 \cdot 12$ $= 768\pi$ $V = 768\pi\text{cm}^3$ $E_K = 2\pi R v = 2\pi \cdot 8 \cdot 12$ $= 192\pi$ $E_K = 192\pi\text{cm}^2$	$R = \Delta\text{Z} = 8\text{cm}$ $v = \text{Z}\Gamma = 6\text{cm}$ $\lambda = \Delta\Gamma = 10\text{cm}$ $V = \frac{\pi R^2 v}{3} = \frac{\pi \cdot 8^2 \cdot 6}{3}$ $= 128\pi$ $V = 128\pi\text{cm}^3$ $E_K = \pi R \lambda = \pi \cdot 8 \cdot 10$ $= 80\pi$ $E_K = 80\pi\text{cm}^2$

$$E_{ολ} = E_{\eta\mu\sigma} + E_{\delta\alpha\kappa\tau} + E_{\kappa.\kappa\upsilon\lambda} + E_{\kappa.\kappa\omega\nu}$$

$$= 72\pi + 28\pi + 192\pi + 80\pi$$

$$= 372\pi\text{cm}^2$$

$$V_{ολ} = V_{\kappa\upsilon\lambda} - V_{\kappa\omega\nu} - V_{\eta\mu\sigma}$$

$$= 768\pi - 128\pi - 144\pi$$

$$= 496\pi\text{cm}^3$$

B3. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι βαθμοί δέκα (10) μαθητών ενός τμήματος ΤΕΣΕΚ στα Μαθηματικά (x_i) και στην Ηλεκτρολογία (y_i).

Μαθητής/τρια	Βαθμός στα Μαθηματικά (x_i)	Βαθμός στην Ηλεκτρολογία (y_i)
M1	9	15
M2	11	16
M3	10	15
M4	13	14
M5	11	12
M6	14	17
M7	10	13
M8	17	20
M9	19	20
M10	16	18

(α) Δίνονται τα αθροίσματα:

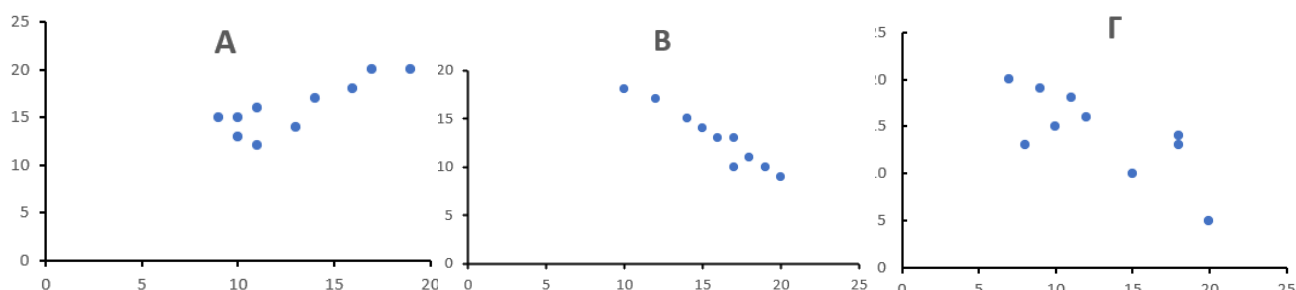
$$\Sigma x_i = 130 \quad , \quad \Sigma y_i = 160 \quad , \quad \Sigma x_i y_i = 2151, \quad \Sigma (x_i - \bar{x})^2 = 104 \quad \text{και} \quad \Sigma (y_i - \bar{y})^2 = 68 \quad ,$$

όπου $\bar{x}, \bar{y}$ η μέση τιμή των x_i, y_i , αντίστοιχα.

Να υπολογίσετε:

- (i) τη μέση τιμή $\bar{x}$ και $\bar{y}$ του βαθμού στα Μαθηματικά (x_i) και του βαθμού στην Ηλεκτρολογία (y_i), αντίστοιχα. (4 μονάδες)
- (ii) τον συντελεστή συσχέτισης (r) των βαθμών στα Μαθηματικά (x_i) και στην Ηλεκτρολογία (y_i). (4 μονάδες)

(β) Αν ο συντελεστής συσχέτισης είναι $r = 0,845$, να χαρακτηρίσετε το είδος της συσχέτισης και να επιλέξετε το διάγραμμα διασποράς Α, Β, Γ στο οποίο αντιστοιχεί.

(2 μονάδες)

Λύση:

(α)

$$(i) \quad \bar{x} = \frac{130}{10} = 13 \text{ και } \bar{y} = \frac{160}{10} = 16$$

$$(ii) \quad S_x = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{\nu}} = \sqrt{\frac{104}{10}} = 3,22$$

$$S_y = \sqrt{\frac{\sum (y_i - \bar{y})^2}{\nu}} = \sqrt{\frac{68}{10}} = 2,61$$

Άρα

$$r = \frac{\sum xy - \nu \cdot \bar{x} \cdot \bar{y}}{\nu \cdot S_x \cdot S_y} = \frac{2151 - 10 \cdot 13 \cdot 16}{10 \cdot 3,22 \cdot 2,61} = 0,844$$

(β) Παρατηρούμε ότι υπάρχει ισχυρή θετική γραμμική συσχέτιση μεταξύ των βαθμών στα Μαθηματικά και στην Ηλεκτρολογία και το διάγραμμα διασποράς που αντιστοιχεί στην πιο πάνω συσχέτιση είναι το 'Α'.

1

ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ